

Vatikán chystá beatifikáciu sudcu Livatina, ktorého v roku 1990 zavraždila mafia

Branislav Krasnovský

11. januára 2021 ✝ Cirkev

Na jar 2021 ohlásil Svätý Otec František beatifikáciu neúnavného bojovníka proti mafii, talianskeho sudcu Rosaria Angela Livatina (nar. 3. októbra 1952 – zom. 21. septembra 1990), ktorého zavraždili pred 30 rokmi členovia sicílskej zločineckej organizácie Stidda. Tá dodnes existuje na Sicílii a v južnom Taliansku, pričom patrí spoločne s kalábrijskou Ndranghetou, neapolskou Camorrou a sicílskou Cosa Nostrou k najobávanejším zločineckým organizáciám.

Sudca Rosario Angelo Livatino

zdroj: wikimedia commons

Stidda, talianska zločinecká organizácia, ktorej emblémom je pentagram

Stidda znamená v sicílskom nárečí hviezda, jej členovia sú známi ako *stiddari* alebo *stiddaroli*. Stidda funguje relatívne nezávisle, členovia zločineckej organizácie majú vlastné rituály a pravidlá, v staršej ére nechýbalo ani tetovanie. Starší členovia ihlou a čiernym a modrým atramentom vyrezávajú päťcípú hviezdu na pravej ruke zasvätenca medzi palec a ukazovák. Toto tetovanie je známe ako *stiddari*. Dnes sa od tetovania na ruke upúšťa, je až príliš viditeľné.

Stidda sa spočiatku šírila najmä na vidieku, až koncom 80. rokov 20. storočia začala prenikať do väčších miest. Na rozdiel od klanovo riadenej Ndranghetty, Camorry a sicílskej Cosa Nostry však Stidda nemala prepracovaný systém cti, členovia organizácie vždy patrili k tým najbrutálnejším zločincom a zaujímali ich len zisky z trestnej činnosti.

Verejnosť sa o Stidde dozvedela až koncom roku 1989, kedy talianski policajti zatkli členov Cosa Nostry – Francesca Marimu Mannoia a Leonarda Messinu. Tí uviedli, že tvrdé jadro členov Stiddy tvorili muži vylúčení kvôli neposlušnosti z Cosa Nostry na začiatku 70. rokov 20. storočia. Giuseppe Croce Benevenuto, Salvatore Calafata a Calogera Laurio vytvorili organizáciu, ktorá postupne ovládla desiatky menších sicílskych miest, z ktorých najznámejšie mestá boli Agrigento, Caltanissetta, Gela, Vittoria a Niscemi.

Mnohí *stiddari* boli v 80. rokoch stúpecami vylúčeného zavraždeného bossa Cosa Nostry Giuseppe Di Cristinu, ktorý zahynul v zápase o kreslo šéfa sicílskej Cosa Nostry so známym a nebezpečným talianskym členom Cosa Nostry Salvatore Riinom (ten mal na svojom konte aj vraždy sudcov a policajtov Falconeho, Borselina; 23 rokov bol na úteku, zatkli ho až v roku 1993, zomrel v roku 2017 v talianskom väzení)

Symbol zločineckej organizácie Stidda

zdroj: wikimedia commons

Rosario Livatino bol od detstva dobrým katolíkom, na jeho stole bol vždy Kríž a Biblia

Rosario Livatino sa narodil v Canicattì v roku 1952 ako syn Vincenza Livatina – zamestnanca mestského daňového úradu a Rosalie Corbovej.

Už na strednej škole bol členom Katolíckej akcie a bol dobrým katolíkom. Jeho spolužiaci zo strednej školy si ho aj po rokoch pamätajú ako človeka s láskavým srdcom, ktorý nikdy neodmietol pomoc a bol nesmierne obľúbený.

V roku 1971 sa zapísal na Právnickú fakultu v Palerme, štúdium skončil s vynikajúcimi výsledkami v roku 1975.

V rokoch 1977 až 1978 pôsobil ako právnik na mestskom zastupiteľstve v sicílskom Agrigente. V roku 1978 sa stal zástupcom prokurátora, v roku 1989 sa stal sudcom. Rosario Livatino však aj ako sudca žil ticho a nenápadne. Pomáhal chudobným už ako mestský úradník v sicílskom Agrigente, svoju dobročinnosť sa však vždy snažil utajiť. Ak to bolo možné, zúčastňoval sa každý deň na Svätej omši, ostával však nenápadne sedávať v zadných laviciach. Jeho kolegovia, či už z miestneho zastupiteľstva, alebo neskôr z prokuratúry uviedli, že na svojom pracovnom stole mal vždy kríž s Bibliou, ktorú usilovne študoval a ktorá mala množstvo podčiarknutých veršov. Dokonca jeho farár v Argigente až po Rosariovej smrti zistil, že Rosario bol talianskym sudcom, zanietene bojujúcim proti mafii.

Okrem informácii ľudí z jeho okolia, sú cenným materiálom pre spoznanie Rosaria Livatina jeho denníky, ktoré si začal viesť v roku 1978. V roku, keď sa stal sudcom, si do svojho denníka zapísal tieto slová: „*Dnes som zložil prísahu a stal som sa sudcom. Nech mi Boh pomôže a pomôže mi rešpektovať túto prísahu a správať sa tak, ako to vyžaduje moja funkcia a tak, aby som nikdy neurobil hanbu Bohu a svojim rodičom.*“

Zdroj: wikimedia commons

Mafiáni mali v úmysle spočiatku Rosaria Livatina len skorumpovať

Členovia sicílskych zločineckých organizácii sudcu Rosaria Livatina bedlivo pozorovali. Boli zvyknutí korumpovať sudcov i príslušníkov polície a tak si spočiatku nerobili z neho ťažkú hlavu. Verili, že aj Livatina skorumpujú, že sa nechá, tak ako ostatní, kúpiť. Rosario Livatino vnímal veľmi pozorne tlak voči svojej osobe a v modlitbách sa obracal o pomoc k Panne Márii a Ježišovi Kristovi.

Niekoľko mesiacov sa mu úspešne darilo vyhýbať sa akýmkoľvek kontaktom s členmi talianskych zločineckých organizácií na Sicílii. Nebolo to ľahké, pretože členovia Stiddy, ktorí ovládali mestá, kde Rosario Livatino pôsobil, mali prepracovaný systém ako korumpovať policajtov, novinárov, podnikateľov či politikov (Cosa Nostra mala napríklad dokázateľne kontakty aj s vysokými talianskymi politikmi, vrátane členov Andreottiho vlády).

Rosario Livatino sa ďalej úspešne vyhýbal stretnutiam s členmi zločineckého podsvetia. Členovia podsvetia ho však čoskoro začali vnímať ako nepohodlného človeka a začali ho nenávidieť, pretože ako sudca vystupoval nekompromisne voči zločincovi. V pomerne krátkej dobe odsúdil viacerých významných členov Stiddy na dlhodobé tresty väzenia, čím Stidde zasadil nepríjemnú ranu – narušila sa tým totiž hierarchia a systém celej zločineckej organizácie. Do svojho denníka si Rosario Livatino v tomto búrlivom období, niekoľko mesiacov pred svojou násilnou smrťou, napísal: *„Každý sudca má ťažkú pozíciu. Bez Boha častokrát nemá istotu vo svojej práci. Sudca sa musí modliť a zasvätiť Bohu, aby výkon spravodlivosti, ktorý vykonáva bol čo najčestnejší...”*

Sudca Rosario Livatino odmietol osobného strážcu, vložil sa do Božích rúk

Sudca Rosario Livatino bol po celý život tichým a spravodlivým mužom. Dlho hľadal dobrú katolícku ženu, s ktorou by mohol vychovávať deti. Vrúcne sa modlil a nechápal, prečo s Božou pomocou takúto ženu nedokáže nájsť. Keď začal robiť sudcu, pochopil, že je lepšie, ak nemá rodinu, pretože členovia zločineckého podsvetia ho vďaka tomu nemajú ako vydierať. Boh pomáhal sudcovi Rosariovi Livatinovi na celej ceste jeho krátkeho života.

Približne dva roky pred svojou smrťou prešiel podľa jeho blízkych a kolegov vnútornou premenou.

Nesmierne zvažnel, pravdepodobne si uvedomil, že neumrie prirodzeným spôsobom. Bol vyrovnaný, tešil sa z maličkostí a odmietal aj osobného strážcu, možno preto, že nechcel, aby bol ohrozený aj život nevinného policajta.

V posledný deň svojho života sa rozlúčil s rodičmi a odišiel do Agrigenta, do budovy miestneho súdu. Šoféroval svoj automobil, mal len malý Ford Fiesta amarantovej farby z druhej ruky, pretože žil len zo sudcovského platu, nebol skorumpovaný, ani nekradol. Jeho Fordu však skrížilo cestu osobné auto s dvojicou vrahov a malý taliansky motocykel Vespa s dvojicou záložných vrahov. Tí spustili strelbu na auto sudcu Rosaria Livatina, ktorému sa ešte podarilo uniknúť z auta. Snažil sa utiecť pred svojimi vrahmi, nebol však úspešný. Niekoľko výstrelův ho zasiahlo do chrbta a do ramena, takže spadol ťažko poranený na zem. Štvorica vrahov prišla do jeho tesnej blízkosti a na zemi ležiaceho Rosaria Livatina dorazili „mafiańským spôsobom strelou do srdca i do hlavy“.

Postava sudcu Rosaria Livatina je v talianskom prostredí pomerne dobre známa. V roku 1994 natočil taliansky režisér Alessandro Di Robilant film „*Il giudice ragazzino*“. O dva roky neskôr, v roku 1996, režisér Pasquale Pozzessere natočil film „*Testimone a rischio*“. V rámci pripravovaného procesu beatifikácie bol natočený v roku 2007 dokument „*Luce Verticale. Rosario Livatino, Il Martirio*“, ktorý natočil režisér Salvatore Presti. Nasledoval dokument „*Il Giudice di Canicattì. Rosario Livatino, il coraggio e la tenacia*“, ktorý režíroval Davide Lorenzano v roku 2016. S procesom beatifikácie úzko súvisí doplnený remake filmu z roku 1994 „*Un Giudice Ragazzino*“ režiséra Piera Glionnu z roku 2019 a najmä dokument „*Il Giovane Giudice*“ režiséra Angela Sferrazu z roku 2020.

Mučeník spravodlivosti

Pápež Ján Pavol II. označil sudcu Rosaria Livatina za mučeníka spravodlivosti a nepriamo aj za mučeníka kresťanskej viery. V roku 1993 poveril Carmelo Ferraro, biskup Agrigenta, pani Idu Abateovú, ktorá bola učiteľkou sudcu Rosaria Livatina, aby začala zbierať informácie a podklady k prípadnej beatifikácii.

V roku 2011 agrigentský arcibiskup Franceco Montenegro v miestnom kostole Domenico di Canicattì otvoril proces blahorečenia sudcu Rosaria Livatina. Počas tohto procesu vypovedalo o živote a svätosti sudcu Rosaria Livatina 45 ľudí, vrátane Gaetana Puzzangara, jedného zo štvorice zabijakov Stiddy, ktorý sudcu Rosaria Livatinu zavraždil. Gaetano Puzzangara sa stále nachádza vo väzení, svoj čin však medzitým oľutoval a činí pokánie.

6. septembra 2018 bolo oznámené ukončenie prvej fázy beatifikácie (slávnostná Svätá omša v San Alfonso Agrigento, ktorú celebroidal kardinál Francesco Montenegro). Do Ríma bol poslaný celý súbor, približne 4000 strán dokumentov, ktoré už preskúmala príslušná vatikánska kongregácia, zodpovedná za procesy beatifikácií.

Pápež František schválil 21. decembra 2020 dekrét o jeho mučeníctve a podľa posledných informácií z Vatikánu sa predpokladaná beatifikácia sudcu Rosaria Livatina uskutoční na jar 2021.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/vatikan-chysta-beatifikaciju-sudcu-livatina-ktoreho-v-roku-1990-zavrazdila-mafia/>